

De Stemming van 31 augustus 2014

De uitslag van vandaag, in de week dat bekend werd dat de twee regeringspartijen plus D66, ChristenUnie en SGP een begrotingsakkoord hebben gesloten, bevestigt nogmaals dat in de zomer zich een ingrijpende trendbreuk in de electorale ontwikkelingen heeft voltrokken. En weten we nu dat zich tussen eind 2012 en juni 2014 een ongewone situatie heeft voorgedaan in de electorale geschiedenis. Dat zelfs de kiezers van de partij van de premier vrij weinig vertrouwen in hem hadden.

De partij, die daar het meest van profiteerde, was D66. Bij de Europese Parlementsverkiezingen haalde D66 3% meer stemmen dan de VVD, terwijl bij de Tweede Kamerverkiezingen de VVD nog bijna 20% groter was dan D66.

Die situatie is sinds eind juli volledig veranderd. De VVD kiezers zijn beduidend positiever over Rutte. Daardoor raakt de VVD in de peilingen veel minder kiezers kwijt aan D66 dan 2 maanden geleden.

De positie van D66 verzwakt daarbij verder doordat de kiezers van de VVD, die zich wel van de VVD afkeren, beduidend minder naar een partij overstappen, die de regeringsplannen ook steunt. Verloor de VVD enkele maanden geleden nog 8 à 9 zetels aan D66 nu zijn het er nog maar 2 à 3. Daardoor staat D66 nu op 20 zetels (-1) en de VVD op 30 (+2). De beste score voor de VVD sinds kort na de start van kabinet Rutte-II.

De PvdA blijft in de traditioneel zwakke electorale positie van de tweede partij in een regering (dus de partij die niet de premier levert). Blijkbaar worden de geluiden over de inhoud van het begrotingsakkoord niet als echt positief gezien en wegen niet op tegen de informatie dat de pensioenen omlaag gaan en de zorgverzekeringen en het eigen risico omhoog. De PvdA valt nu weer terug naar 13 zetels.

Het is interessant om de uitslag van vandaag ook te vergelijken met die van de Tweede Kamerverkiezingen van 2010. Dan is te zien dat de uitslag aan de rechterkant van het politieke spectrum (VVD, CDA en PVV) nog maar weinig verschilt (alleen de PVV scoorde toen 4 meer dan nu). De electorale verhoudingen aan de linkerkant van het politieke spectrum laten grote verschillen zien. De PvdA staat nu op 17 zetels lager, D66 10 en de SP 6 hoger.

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2010	TK2012	24-08 2014	31-08 2014	Verschi l	Versch. TK2010	Versch. TK2012
VVD	31	41	28	30	2	-1	-11
PvdA	30	38	15	13	-2	-17	-25
PVV	24	15	20	20		-4	5
SP	15	15	20	21	1	6	6
CDA	21	13	22	22		1	9
D66	10	12	21	20	-1	10	8
ChristenUnie	5	5	6	6		1	1
GroenLinks	10	4	6	6		-4	2
SGP	2	3	4	4		2	1
Partij voor de Dieren	2	2	5	5		3	3
50PLUS	0	2	2	2		2	
PiratenPartij	0		1	1		1	1
Totaal	150	150	150	150			
VVD+PvdA	61	79	43	43		-18	-36
VVD+PvdA+D66+ChristenUnie+ SGP	78	99	74	73	-1	-5	-26

Er is een akkoord gesloten tussen de regering en D66, ChristenUnie en de SGP over de begroting 2015. Daarover zijn een aantal vragen gesteld, die op de volgende pagina worden gerapporteerd.

Er wordt wisselend gedacht over het feit dat deze vijf partijen dit akkoord hebben gesloten, zoals hieronder wordt getoond.

Hoe beoordeelt u het dat deze drie partijen een akkoord met de regering sluiten over de begroting van volgend jaar?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Positief	32%	2%	46%	36%	60%	32%	5%	8%
Neutraal	23%	13%	22%	30%	27%	25%	27%	45%
Negatief	36%	77%	22%	27%	7%	37%	60%	47%
Weet niet/geen antwoord	9%	8%	10%	6%	6%	6%	8%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De CDA kiezers hebben zeer verschillende opvattingen over de positie die het CDA zou moeten innemen ten opzichte van dit akkoord.

Welke positie zou het CDA moeten innemen?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Zich aansluiten bij dit akkoord	32%	4%	48%	43%	65%	25%	7%	38%
Oppositie voeren tegen dit akkoord	39%	70%	25%	44%	16%	44%	67%	55%
Weet niet/geen antwoord	29%	26%	27%	13%	19%	31%	26%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De kiezers van VVD, CDA en D66 willen geen grotere koopkrachtverbetering, gekoppeld aan een groter begrotingstekort. Kiezers van PVV en SP willen dat duidelijk wel. De kiezers van de PvdA zijn erover verdeeld.

Wilt u dat er een duidelijk grotere koopkrachtverbetering komt, gekoppeld aan een groter begrotingstekort?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2012						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Ja	37%	57%	29%	29%	20%	40%	58%	56%
Nee	48%	27%	61%	57%	76%	44%	17%	39%
Weet niet/geen antwoord	15%	16%	10%	14%	4%	16%	26%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%